

Achizițiile publice în contextul prelungirii stării de urgență

În Monitorul Oficial nr 311 din data de 14 aprilie 2020 a fost publicat Decretul Președintelui României nr 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României (Decretul nr 240/2020).

Prin Decretul nr. 240/2020 se prelungeste starea de urgență pe întreg teritoriul României, începând cu data de 15 aprilie 2020, pe o durată de 30 de zile, fiind stabilite măsuri de primă urgență atât cu aplicabilitate directă și imediată, cât și măsuri cu aplicabilitate graduală, pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice.

Similar Decretului Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență (Decretul nr. 195/2020), măsurile de primă urgență cu aplicabilitate directă includ și măsuri referitoare la domeniul economic, domeniul sănătății sau domeniul justiției, cu impact în domeniul achizițiilor publice.

ACHIZITIILE ÎN DOMENIUL MEDICAL

Prin Decretul nr. 240/2020, este menținută măsura privind posibilitatea anumitor autorități și entități de a **achiziționa în mod direct** materiale și echipamente necesare combaterii epidemiei cauzate de COVID-19, cu o serie de circumstanțieri și modificări, după cum urmează:

→ una dintre cele mai notabile diferențe privește posibilitatea **tuturor autorităților contractante** (și nu doar a autorităților publice centrale, cum se prevedea prin Decretul nr. 195/2020), inclusiv a entităților juridice în care statul este acționar majoritar, de a achiziționa în mod direct materiale și echipamente necesare prevenirii și combaterii epidemiei cauzate de COVID-19; prin urmare, aceste achiziții directe vor putea fi realizate și de autoritățile locale, e.g. primării, consilii județene etc.;

→ se precizează expres că aceste achiziții directe se pot face **cu depășirea pragului valoric prevăzut de Legea nr. 98/2016 pentru achizițiile directe** (e.g. 135.060 lei pentru achiziția de produse sau servicii), însă **în limita fondurilor bugetare repartizate cu această destinație**; în continuare nu se precizează niciun prag valoric superior, rămânând neclar dacă această posibilitate se oprește la limita prevăzută pentru pragul de publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (e.g. pragul pentru produse și servicii de 649.895 LEI, fără TVA);

→ direcțiile de sănătate publică vor achiziționa în continuare materiale necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, însă la acestea se adaugă prin Decretul nr. 240/2020 și **echipamente de protecție**; sumele necesare sunt în continuare asigurate prin transferuri de la Ministerul Sănătății;

→ unitățile sanitare vor achiziționa nu numai materiale și medicamente, ci și **echipamente de protecție** necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, sumele necesare fiind de asemenea asigurate prin transferuri de la Ministerul Sănătății;

→ un alt element de noutate vizează **unitățile sanitare care nu sunt în subordinea Ministerului Sănătății**: acestea vor achiziționa materiale, echipamente de protecție și medicamente necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, sumele necesare fiind asigurate prin transferuri de la ordonatorul principal de credite;

→ ministerele cu sistem de sănătate propriu au în continuare posibilitatea de a realiza achiziții directe pentru unitățile sanitare proprii atât din bugetele ministerelor de resort, cât și din cele ale unităților sanitare; se precizează însă în plus că se **pot achiziționa direct atât produse, cât și servicii**;

→ cu titlu integral de noutate, se prevede că **penitenciarele-spital** vor putea achiziționa direct pentru unitățile arondate materiale și echipamente necesare combaterii COVID-19, din fondurile încasate în baza contractelor de prestări de servicii medicale, cu autorizarea prealabilă a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor; totodată, pentru asigurarea continuității hrănirii deținuților și igienei individuale corespunzătoare, **unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor** vor putea achiziționa în mod direct alimente, articole de curățenie și igienă individuală destinate persoanelor private de libertate, cu autorizarea prealabilă a

directorului general al Administratiei Nationale a Penitenciarelor.

Achizitia directa este justificata in preambul prin lipsa unor mecanisme adaptate in materia achizitiilor publice – care sa tina seama de urgenta demersurilor, de volatilitatea preturilor oferite de piata si de restrictiile impuse la export -, pentru asigurarea in aceasta perioada a necesarului de materiale si de echipamente de protectie, de dezinfectanti, medicamente, materiale sanitare, dispozitive medicale sau de alte produse necesare in contextul gestionarii pandemiei de COVID-19.

PRETURILE MEDICAMENTELOR SI ALE APARATURII MEDICALE

Se mentin prevederile din Decretul nr. 195/2020 referitoare la faptul ca preturile medicamentelor achizitionate de catre unitatile sanitare pentru tratarea pacientilor cu COVID-19 **pot depasi preturile maxime** aprobate de Ministerul Sanatatii, precum si faptul ca pe perioada starii de urgenta se **pot plafona** preturile la medicamente si aparatura medicala. Se elimina insa limita plafonarii acestor preturi la pretul mediu din ultimele 3 luni inaintea declararii starii de urgenta.

ACHIZITIILE PUBLICE REALIZATE DIN FONDURI EUROPENE

In domeniul fondurilor europene, autoritatile de management si organismele intermediare vor emite instructiuni specifice in relatia cu beneficiarii, astfel incat implementarea contractelor de finantare sa se deruleze in acord cu prevederile legale si cu masurile stabilite pentru reducerea riscului raspandirii virusului COVID-19.

Guvernul va adopta cadrul general si modalitatile de reorganizare, restructurare sau reprogramare a activitatilor care fac obiectul finantarii din fonduri europene, in cel mult 10 de zile de la intrarea in vigoare a Decretului nr. 240/2020. Reorganizarea, restructurarea sau reprogramarea activitatilor care fac obiectul finantarii din fonduri europene vor fi aprobate de autoritatile de management si organismele intermediare, fara a aduce atingere indicatorilor de rezultat ai proiectelor sau obiectivelor specifice ale acestora, dupa caz si fara ca prelungirea contractelor de finantare sa depaseasca data de 31 decembrie 2023.

Autoritatile competente in domeniul eliberarii acordurilor/avizelor/certificatelor pentru proiectele cu finantare din fonduri europene, vor adopta masuri pentru eliberarea acestora prin mijloace electronice (organizarea de dezbateri on-line, depunerea, intocmirea si comunicarea de documente in format electronic).

ACTIVITATEA DE JUDECATA

Activitatea de judecata continua si pe perioada prelungirii starii de urgenta **doar cu privire la cauzele de urgenta deosebite**, stabilite de colegiile de conducere ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv ale curtilor de apel, indrumarile pentru stabilirea acestora fiind date de Consiliul Superior al Magistraturii.

De exemplu, in Hotararea CSM nr. 417/24.03.2020 sunt mentionate drept cauze a caror judecata continua, litigiile vizand achizitiile publice care privesc strict produsele medicale si alte achizitii in domeniul starii de urgenta, precum si litigiile care decurg din executarea acestor contracte sau care vizeaza aplicarea unor masuri in domeniul starii de urgenta. Lista se finalizeaza insa cu „orice alte cereri care vizeaza situatii exceptionale, care pot fi considerate de urgenta deosebita”.

Prin Decret se stabileste totodata ca toate celelalte „**proces civile**” (in aplicarea Decretului nr. 195/2020, ICCJ si multe alte instante au incadrat si cauzele de contencios administrativ in aceasta notiune) **se suspenda de plin drept** pe durata starii de urgenta, fara a fi necesara efectuarea vreunui act de procedura in acest scop. Termenele prevazute de lege pentru efectuarea actelor de procedura sau pentru exercitarea plangerilor, contestatiilor si cailor de atac de orice fel aflate in curs la data prelungirii starii de urgenta in cauzele civile care nu sunt urgente se

intrerup, urmand a curge noi termene, de aceeaasi durata, de la data incetarii starii de urgenta. Dosarele in care au fost deja declarate cai de atac se inainteaza instantei competente dupa incetarea starii de urgenta.

Nu in ultimul rand, se arata ca **prescriptiile si termenele de decadere de orice fel, nu incep sa curga**, iar, daca au inceput sa curga, **se suspenda pe toata durata starii de urgenta**, alte dispozitii legale contrare nefiind aplicabile.

Textul integral al Decretului Presedintelui Romaniei nr. 240/2020 [este disponibil aici](#).